

AL FONTS A LA DRETA

PER PERICO PASTOR

'The boss'

Espero que Xavier Grau no se sobresalti si escric que el tinc pel millor pintor de la nostra generació. Quan jo començava Grau ja era un figura, encara que només té dos anys més que jo, o sigui que allò de generació és vague, però aquesta, que abasta dels quaranta als seixanta, inclou molts pintors excel·lents. Afirmo que és el millor (encara que dir el millor no sigui dir gaire, tot just una manera d'obrir un article) per subratllar la meravella que em causa la seva pintura i obligar-me a explicar perquè. Primer, els seus quadres em semblen bonics, i això no s'ha d'explicar (no se li diu maco a l'amant i després s'aclareix perquè); segon, la seva manera de crear l'espai, sense figuració ni perspectiva, mitjançant jocs de plans per veladures, tant units com separats pels *sfumati* que recorren la tela. Tercer, aquest equilibri sorgeix entre figuració i abstracció.

Sembla evident que en els quadres de Grau hi passen coses, però mai no sabrem quines, ni podem esperar més ajuda que la molt lleu dels títols, que de vegades sembla que ajudin (*Bone black*, la meravellosa sèrie del 2008, és simplement el nom del pigment) però que no difereixen gaire dels implacables *s/t* que jalonen la seva obra des del principi. "Qui és Maria Mancini?", li pregunto, esperant alguna revelació "Ah, res. És la marca de cigars que fuma el protagonista de *La muntanya màgica*". Caram!

Un queda al davant dels quadres, en la llum tènue de dia plujós que banya aquestes sales de Can Framis. L'espai que ha creat Grau, i que sembla que respiri; en el qual floten i es freguen ombres i llums, grisos i colors... un cabdell d'imatges que ens llança com un cabdell a un gat, perquè ens hi quedem, mirant per on escometre el quadre.

I, jugant amb aquest cabdell, renunciant a estirar-lo per treure-li qualsevol significat, em sembla que la tasca de Grau ha estat precisament la de desvestir la pintura. Desposseir-la de figuració i composició i recordar-nos que no és el virtuosisme en la figuració de Balthus ni l'equilibri de Mondrian o el gest de Pollock: el que ens porta a la pintura i ens manté en la contemplació de la tela és precisament aquest anar i tornar de la nostra mirada i la nostra memòria seguint el rastre que la mà d'un artista va deixar de la seva mirada i la seva memòria.

